

78. rocznica bitwy pod Chotowem - z miłości dla Ojczyzny!

W niedzielę 30 października 2022r., Szkoła Podstawowa im. Armii Krajowej w Olesznie, Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej w Olesznie oraz Ochotnicze Straże Pożarne Chotowa i Oleszna zaprosili wszystkich miłujących Ojczyznę, aby świętować 78 rocznicę zwycięskiej bitwy pod Chotowem, jaką z Niemcami stoczyli żołnierze 1 Batalionu 2 Pułku Piechoty Legionów Armii Krajowej pod dowództwem mjr Eugeniusza Gedymina Kaszyńskiego ps. „Nurt”. Patronat honorowy nad uroczystością objęli: Wójt Gminy Krasocin, p. Ireneusz Gliściński oraz Starosta Włoszczowski, p. Dariusz Czechowski.

---

*„Nie wahałeś się, czy śmierć przez walkę wybrać, czy przez wroga dyktowane życie,
Twoim życiem była walka- choćby je przyszło o kolano złamać jak klingę szabli,
Poległeś- już radość walki nie zadzwoni w mocnym serca biciu,
I twarzą twardą pieszczotą kolby nie dotknie karabin.”*

Zbigniew Stolarek, Poległemu Wichurze,

Wolność krzyżami się mierzy

Na oleszyńskim cmentarzu, pośród mogił siedmiu partyzantów poległych 30 października 1944r. pod Chotowem, przed symbolicznym grobem mjr „Nurta” oraz pomnikiem ku czci żołnierzy Armii Krajowej poległych za Ojczyznę, w otoczeniu licznych pocztów sztandarowych: Środowiska Świętokrzyskich Zgrupowań Partyzanckich Armii Krajowej Ponury- Nurt, 10 Świętokrzyskiej Brygady Obrony Terytorialnej im. mjr Eugeniusza Gedymina Kaszyńskiego ps. „Nurt”, Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej - Sędziszowa, Oleszna, Włoszczowy, Łopuszna, Związku Żołnierzy Narodowych Sił Zbrojnych im. Brygady Świętokrzyskiej w Olesznie, Samodzielnego Batalionu im. mjr Henryka Dobrzańskiego „Hubala” w Końskich, Szkoły Podstawowej im. AK w Olesznie oraz Ochotniczych Straży Pożarnych z Oleszna, Świdna i Chotowa, ponadto posłów na Sejm III RP, władz samorządowych, służb mundurowych, oraz gości z całej Polski, prowadzący uroczystość historyk miejscowej szkoły p. Ryszard Kowalczyk powiedział m.in.: „Stajemy tu dziś, na tym świętym miejscu, aby przemówić w imieniu tych, którzy już mówić nie mogą. W imieniu poległych spod Chotowa oraz ich legendarnego dowódcy „Nurta”, jak również porucznika Zdzisława Rachtana ps. „Halny” i Bolesława Ciesielskiego ps. „Farys II”, którzy przez wszystkie powojenne lata, tak niestrudzenie, dawali świadectwo wierności swoim towarzyszom broni, uczestnicząc w kolejnych rocznicach bitwy pod Chotowem. Dzięki nim zapamiętaliśmy historię, którą chcemy przekazywać dalej, o 300 męźnych, odważnych i walecznych żołnierzach, dowodzonych przez wspaniałego dowódcę mjr Eugeniusza Gedymina Kaszyńskiego „Nurta”, którzy z powodzeniem odparli atak żołnierzy 603 dywizji niemieckiego Wehrmachtu, wchodzącej w skład 4 Armii Pancerniej. Siedmiu spośród tych, którzy zginęli w walce, spoczywa na partyzanckiej alei oleszyńskiego cmentarza. Patrząc na ich mogiły zwieńczone krzyżem, jesteśmy dumni, że zachowali się godnie, w tamtych przerażających czasach II wojny światowej”. Bohaterom spod Chotowa, jak również wszystkim żołnierzom, poległym w walce o niepodległą Polskę, wikariusz parafii W.N.M.P. w Olesznie, ks. Mariusz Rozin poświęcił wiersz Zbigniewa Stolaraka pt.: „Poległemu Wichurze”, a następnie we wspólnej modlitwie polecił ich dusze Bogu Wszechmogącemu. Zwieńczeniem uroczystości na cmentarzu była ceremonia złożenia wiązanek kwiatów przy dźwiękach „Śpij kolego w ciemnym grobie, niech się Polska przyśni Tobie”, w wykonaniu Orkiestry Dętej OSP w Olesznie. Pod pomnikiem Armii Krajowej hołd oddały delegacje: Środowiska Świętokrzyskich Zgrupowań Partyzanckich AK „Ponury- Nurt”, Gminy Krasocin, Przewodniczący Rady Gminy- Bogdan Bukowski, Powiatu Włoszczowskiego- Starosta Dariusz Czechowski, Sejmu III Rzeczypospolitej Polskiej- posłowie Krzysztof Lipiec oraz Bartłomiej Dorywalski, Samodzielnego Batalionu im. Mjr Henryka Dobrzańskiego „Hubala” -pułkownik Janusz Stępień, Szkoły Podstawowej im. AK w Olesznie- dyrektor Rafał Pacanowski.

Pod Twoją obronę uciekamy się...

Dwanaście pocztów sztandarowych, pod komendą pułkownika Janusza Stępnia, stało się w kościele parafialnym pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Olesznie, u stóp Matki Bożej Oleszyńskiej. Uroczystą Mszę Świętą w intencji poległych, zmarłych i żyjących żołnierzy Armii Krajowej sprawował ks. wikariusz Mariusz Rozin, natomiast kazanie wygłosił ks. kanonik Jacek Szymański, proboszcz oleszyńskiej parafii. W liturgii słowa uczestniczyli nauczyciele SP im. AK w Olesznie: p. Brygida Jasnos, p. Aldona Kowalczyk oraz p. Ryszard Kowalczyk. Oprawę muzyczną przygotowały Orkiestra Dęta OSP oraz Zespół „Melodia” z Oleszna.

*„Minęły dla ciebie dni krótkie jak echo wystrzałów,
Lecz mocne jak słowa wojennej pieśni,
Poległeś, lecz czyn twój został i śmierć została,
Twój młody brat jak relikwie w życie je poniesie.”*
Zbigniew Stolarek, Poległemu Wichurze,

Pod pomnikiem 300 spod Chotowa

Po wspólnym śpiewie „Mazurka Dąbrowskiego” oraz powitaniu gości, list od Ministra Urzędu Kombatantów i Osób Represjonowanych odczytał Członek Zarządu Powiatu Włoszczowskiego, p. Rafał Pacanowski. Minister, p. Jan Józef Kasprzyk napisał m.in.: „Proszę przyjąć ode mnie najwyższe wyrazy uznania za Państwa osobiste zaangażowanie w pielęgnowanie lokalnej, niepodległościowej tradycji i kultywowanie wartości patriotycznych. To właśnie dzięki Wam, synowie tej ziemi na trwale weszli do panteonu bohaterów Rzeczypospolitej”. Następnie Starosta Włoszczowski, p. Dariusz Czechowski odczytał list od Wojewody Świętokrzyskiego, p. Zbigniewa Koniusza, w którym napisał m.in.: „Najlepszą nauczycielką miłości do Ojczyzny jest historia. To ona przypomina nam, że patriotyzm to przede wszystkim odwaga i odpowiedzialność za losy kraju. W rocznicę bitwy pod Chotowem czcimy pamięć żołnierzy Armii Krajowej poległych na tej ziemi w walce z najeźdźcą.” Swoimi wspomnieniami z czasów wojny podzielił się sędziwy wiekiem, żołnierz AK oddziału mjr Mieczysława Tarchalskiego „Marcina” i były Minister Urzędu Kombatantów i Osób Represjonowanych, płk Zbigniew Zieliński. W dalszej części głos zabrali posłowie Prawa i Sprawiedliwości na Sejm III RP, p. Krzysztof Lipiec, który nawiązał do słów marszałka Józefa Piłsudskiego: „Naród, który nie szanuje swej przeszłości nie zasługuje na szacunek teraźniejszości i nie ma prawa do przyszłości”, jak również p. Bartłomiej Dorywalski, który przypomniał zebranych słowa Wegecjusza, rzymskiego historyka z IV wieku: „Chcesz pokoju, szukaj się do wojny”. Następnie głos zabrała p. Anna Skibińska ze Środowiska Świętokrzyskich Zgrupowań Partyzanckich AK „Ponury- Nurt”, która przypomniała o trudzie i poświęceniu żołnierzy 1 Batalionu 2 Pułku Piechoty Legionów AK: „Byli wyjątkowymi ludźmi. Ich dowódca mjr „Nurt”, walcząc z przeważającymi siłami 603 dywizji niemieckiego Wehrmachtu, potrafił jak przystało na prawdziwego stratega, wykorzystać naturalne walory terenu- groble i dukty leśne. Dzięki temu udało się zabić 300 Niemców, odnieść zwycięstwo i uratować oddział przed zupełnym rozbięciem przez wroga”. Głos zabrała także prezes SZŻAK w Olesznie, p. Anna Resiak, która zachęciła, aby dbać o nasze miejsca pamięci, nie tylko od święta, ale przez cały rok. Wspomniała także zmarłych w ostatnich latach żołnierzy „Nurta”: śp. Zdzisława Rachtana ps. „Halny”, śp. Bolesława Ciesielskiego ps. „Farys II”, śp. Lucjana Krogulca ps. „Lutek”. Jako ostatni głos zabrali: wicestarosta włoszczowski, p. Łukasz Karpiński, który podziękował wszystkim za przybycie; działacz opozycji antykomunistycznej, p. Adam Szałowski z Borowca oraz Radny Rady Miejskiej w Końskich, p. Marek Kozerański, który zaprezentował zebranym książkę swojego autorstwa pt.: „Sylwester Jaworski. Wspomnienia żołnierza AK ze Starego Młyna”.

Żołnierze „Nurta” ponownie stanęli pod Chotowem

Podczas uroczystego apelu poległych porucznik Robert Sitarz, żołnierz 10 Świętokrzyskiej Brygady Obrony Terytorialnej, przywołał z imienia poległych 78 lat temu pod Chotowem partyzantów mjr „Nurta”, dowódców Armii Krajowej, funkcjonariuszy policji, nauczycieli -wszystkich, którzy w okresie II wojny światowej stawili czoła niemieckiej i radzieckiej okupacji, a po wojnie cierpieli pod jarzmem komunistycznej władzy Polski Ludowej. Na słowa prowadzącego apel, dumnie i godnie, odpowiadali żołnierze kompanii honorowej 10 ŚBOT. Apel zakończyło oddanie trzykrotnej salwy honorowej.

Kwiaty i znicze świadectwem naszej pamięci

Przy melodii „Rozszumiały się wierzby płaczące” Orkiestry Dętej OSP w Olesznie, naszą wdzięczność i pamięć dla bohaterów spod Chotowa wyraziły wiązanki kwiatów, które złożyły delegacje: Środowiska Świętokrzyskich Zgrupowań Partyzanckich AK „Ponury-Nurt”, p. Rafał Obarzanek, Sejmu III Rzeczypospolitej Polskiej, posłowie Krzysztof Lipiec

oraz Bartłomiej Dorywalski, Powiatu Włoszczowskiego, Starosta Dariusz Czechowski, Gminy Krasocin, Wójt Ireneusz Gliściński, 10 Świętokrzyskiej Brygady Obrony Terytorialnej, mjr Grzegorz Kawalec, Komendy Powiatowej Policji we Włoszczowie, Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej we Włoszczowie, bryg. Zbigniew Starzyk, ŚZŻAK we Włoszczowie, p. Teresa Monka, w Sędziszowie, p. Adam Bocheński, w Olesznie, p. Anna Resiak, ZŻNSZ im. Brygady Świętokrzyskiej w Olesznie, p. Sławomir Komisarczyk, Zespołu Przedszkolno-Szkolnego w Komornikach, dyrektor dr Łukasz Kopera, SP im. Armii Krajowej w Olesznie- dyrektor Rafał Pacanowski wraz z Gronem Pedagogicznym i uczniami, Stowarzyszenia Koło Gospodyń Wiejskich w Olesznie. Obchody 78 rocznicy bitwy pod Chotowem zakończył koncert pieśni legionowych i żołnierskich oraz wspólny partyzancki obiad.

Autor tekstu: Ryszard Kowalczyk, historyk SP im. AK w Olesznie